

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 20 września 2012 roku

ZEW/500/25-1/2012/MT

Pan
Marek Posobkiewicz
p.o. Głównego Inspektora Sanitarnego

dziękując za dotychczasowe wsparcie Głównego Inspektora Sanitarnego dla moich działań na rzecz zdrowego żywienia dzieci i młodzieży, chciałbym prosić Pana o podjęcie nowej inicjatywy w tym zakresie.

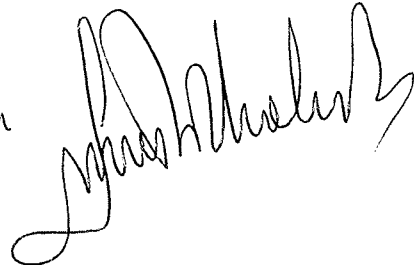
Nie ulega wątpliwości, że zdrowe żywienie jest zagadnieniem, które powinno stać się priorytetem zarówno dla rodziców uczniów, jak i jednostek zajmujących się wychowaniem i edukacją młodych ludzi oraz instytucji sprawujących kontrolę nad jakością posiłków podawanych w żłobkach, przedszkolach, szkołach, placówkach oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych. Odpowiednie odżywianie jest bowiem jedną z podstawowych potrzeb człowieka, która determinuje jego prawidłowy rozwój.

Obecnie dużą wagę przywiązuje się do promocji zdrowego żywienia oraz edukacji prozdrowotnej, czyli odwoływania się do świadomości społecznej w sferze właściwego odżywiania i stylu życia. Takie działania powinny być skierowane do wszystkich, których ta kwestia dotyczy: organizatorów żywienia, rodziców i opiekunów dzieci oraz ich samych.

W związku z powyższym, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 2 oraz art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 roku o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. Nr 6, poz. 69 z późn. zm.), zwracam się do Pana o podjęcie inicjatywy zmierzającej do tego, aby kontrolom jakości oraz wartości odżywczej posiłków przeprowadzanym przez podległe Panu jednostki towarzyszyła także akcja edukacyjna. Jej celem byłoby zwrócenie szczególnej uwagi zarówno pracowników, jak i dyrektorów kontrolowanych jednostek na wagę poruszanego problemu; ponadto miałyby się ona przyczynić do wprowadzania właściwych rozwiązań czy też dobrych praktyk, zmierzających do zagwarantowania dzieciom i młodzieży prawidłowej oraz dostosowanej do ich wieku i potrzeb diety. Wizyta pracownika służb sanitarnych z pewnością byłaby też doskonałą okazją, by porozmawiać na temat asortymentu oferowanego dzieciom

w sklepikach szkolnych i poddać dyrektorowi pod rozagę potrzebę uwzględnienia tej kwestii przy podpisywaniu stosownych umów z agentami. Jednocześnie byłbym wdzięczny za upowszechnianie informacji o zakładce „Dobre praktyki żywieniowe”, która od października 2012 roku będzie funkcjonować na stronie internetowej Rzecznika Praw Dziecka. Będzie można tam zamieszczać informacje o ciekawych inicjatywach podejmowanych w tym zakresie przez żłobki, przedszkola, szkoły, placówki oświatowe, opiekuńczo-wychowawcze oraz wszelkie inne instytucje zajmujące się żywieniem dzieci i młodzieży. Proszę również Pana o informację o podjętych działaniach w ww. zakresie oraz ich efektach.

Proszę o
Marek

Warszawa, dn. 26-09-2012

GLÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

GIS-PZ-073-98/MG/12-1

Pan
Marek Michalak
Rzecznik Praw Dziecka

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 20 września b.r. znak ZEW/500/25-1/2012/MT, uprzejmie informuję, że Państwowa Inspekcja Sanitarna już od wielu lat prowadzi działania w zakresie promocji zdrowego żywienia oraz edukacji prozdrowotnej.

Biorąc pod uwagę, że epidemia otyłości jest bardzo poważnym, szybko narastającym problemem zdrowia publicznego, a nadwaga i otyłość w coraz większym stopniu dotykają także dzieci i młodzież, bardzo istotną kwestią jest promocja zasad prawidłowego odżywiania i aktywności fizycznej. Nadwaga i otyłość najczęściej są konsekwencją braku zbilansowanej diety i niewystarczającej aktywności fizycznej. Nadmierna masa ciała może prowadzić w dalszej kolejności do wielu chorób niezakaźnych takich, jak cukrzyca i choroby układu krążenia. Odpowiedzialność za zdrowie musi być kształtowana już od najmłodszych lat, a duża rola w tym zakresie przypada również rodzicom, szkołom i samorządom terytorialnym.

Główny Inspektorat Sanitarny wraz z Polską Federacją Producentów Żywności Związkiem Pracodawców wychodząc naprzeciw zaleceniom Strategii Światowej Organizacji Zdrowia w zakresie diety, aktywności fizycznej i zdrowia oraz zaleceniom „Białej Księgi Komisji Europejskiej Strategia dla Europy w zakresie zagadnień zdrowia związanych z żywnością, nadwagą i otyłością” od 7 lat prowadzą ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę!”, promujący zasady zbilansowanej diety i aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży szkolnej. Program „Trzymaj Formę!” jest dopasowany do bieżącej sytuacji żywieniowej i poziomu aktywności fizycznej młodzieży w Polsce, wśród której już ponad 30 procent ma problemy z właściwym odżywianiem. Współrealizatorami programu są wojewódzkie i powiatowe stacje sanitarno – epidemiologiczne, samorzady, dyrektorzy szkół,

nauczyciele oraz rodzice. Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród dzieci i młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety w oparciu o odpowiedzialność indywidualną i wolny wybór jednostki. Od początku trwania programu działania realizowane są według opracowanych przez ekspertów założeń merytorycznych, metodycznych i organizacyjnych. Każda szkoła biorąca udział w programie otrzymuje pakiet bezpłatnych materiałów wspomagających pracę nauczycieli i uczniów w postaci: poradnika dla nauczycieli, broszury dla uczniów, ulotki dla rodziców oraz plakatu „Talerz Zdrowia”. Materiały dostępne są również na stronie internetowej programu www.trzymajforme.pl.

Obecnie rozpoczyna się VII edycja programu, z hasłem przewodnim „Talerz Zdrowia – skuteczne narzędzie zdrowego odżywiania”, prezentującym, uzgodniony przez Radę ds. Diety, Aktywności Fizycznej Zdrowia przy Ministrze Zdrowia, całodzienny sposób żywienia z uwzględnieniem proporcji pomiędzy poszczególnymi grupami produktów żywnościowych. „Talerz Zdrowia” został opracowany przez członków Rady, jako alternatywa do stosowanej dotychczas piramidy żywieniowej. Według ekspertów, jest to bardziej czytelna i przystępna forma prezentacji zaleceń żywieniowych, a przedstawione w nim zalecenia, to sugestie, oznaczające, jakie produkty z wymienionych grup i w jakich orientacyjnych ilościach powinny znaleźć się w codziennej diecie. Ponadto „Talerz Zdrowia” obrazuje, z jakich produktów należy korzystać, aby pokryć zapotrzebowanie organizmu na wszystkie niezbędne składniki, utrzymując pożądaną masę ciała. Diagram w kształcie talerza, ma na celu uczynienie zdrowego odżywiania łatwiejszym, a zalecenia w nim zawarte wskazują, że codzienna aktywność fizyczna i odpowiednia dieta są kluczem do zdrowia.

Badania monitoringowe, przeprowadzone przez Główny Inspektorat Sanitarny w 2009 roku, wykazały, że program przyczynił się do podniesienia świadomości młodzieży w zakresie zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej. Wyniki badań wskazują, że uczestnicy programu:

- są bardziej zadowoleni z własnego wyglądu;
- częściej spożywają 5 posiłków dziennie;
- rzadziej dojadają w ciągu nocy;
- a także częściej spożywają warzywa i surówki.

W zakresie aktywności fizycznej:

- 38% badanych dzieci twierdzi, że regularnie uprawia jakąś dyscyplinę sportową
- 70% spośród dzieci realizujących program uprawia sport rekreacyjnie.

W lutym 2010 r. program „Trzymaj Formę!” został uznany przez DG SANCO Komisji Europejskiej za wzorcowy przykład realizacji programów edukacyjnych na zasadzie

partnerstwa publiczno-prywatnego przy szerokim zaangażowaniu strony rządowej, świata nauki oraz sektora prywatnego. Innym efektem podejmowanej współpracy w ramach programu jest rozszerzenie asortymentu w sklepikach i bufetach szkolnych m.in. poprzez dodanie do oferty produktów śniadaniowych (kanapki, produkty mleczne), napojów (wody mineralne, soki owocowe i warzywne, napoje mleczne) oraz przekąsek (m.in. owoce świeże sezonowe, owoce suszone, orzeszki, migdały, nasiona, batony i ciasteczka zbożowe).

Podsumowując, podejmowanie działań edukacyjnych i promocyjnych wspierających wykształcenie wśród obywateli nawyków dotyczących świadomych wyborów zdrowotnych, pozwala na dłuższe zachowanie sprawności zarówno fizycznej jak i umysłowej. Inwestycje w promocję zdrowia wśród dzieci i młodzieży przyczynią się do wydłużenia ilości lat przeżytych w zdrowiu, w myśl stwierdzenia, iż zdrowa starość zaczyna się w zdrowym dzieciństwie.

7

p.o. Głównego Inspektora Sanitarnego

Marek Posobkiewicz